

*Sygn. akt I C 780/20*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Anduła-Dzikowska

Protokolant: apl. sąd. Sebastian Kończarek

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2020 roku w Zgierzu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością  
z siedzibą w S.

przeciwko M. B.

o zapłatę

1. zasądza od M. B. na rzecz (...) spółki  
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 1.271 zł (jeden tysiąc dwieście siedemdziesiąt jeden złotych)  
wraz  
z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia  
zapłaty;
2. zasądza od M. B. na rzecz (...) spółki  
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 317 zł (trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów  
procesu.

Sygn. akt I C 780/20

## UZASADNIENIE

***Z. PL (...) z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła pozew o zapłatę przeciwko M. B.. Wniosła również o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Powódka podniosła, iż dochodzone roszczenie wynika z umowy pożyczki zawartej przez poprzednika prawnego z pozwaną. Następnie na mocy umowy przelewu, wierzytelność została przeniesiona na powoda. Pomimo upływu terminu płatności, pozwana nie dokonała spłaty zobowiązania. Na dochodzoną pozewem kwotę złożyły się: kwota udzielonej pożyczki w wysokości 1000 złotych oraz prowizja od udzielonej pożyczki w wysokości 271 złotych. Powód wskazał, iż termin wymagalności roszczenia to 31 grudnia 2018 roku.***

(pозew – k. 5 – 6v)

W dniu 12 lutego 2020 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający powództwo.

(nakaz zapłaty – k. 31)

Pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty. Wniosła o oddalenie powództwa w całości wskazując, iż powództwo w całości nie zasługuje na uwzględnienie oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych wraz z kwotą 34 złote tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Zakwestionowała dochodzone roszczenie zarówno co do zasady, jak również co do wysokości. Zakwestionowała wszelkie dokumenty złożone przez powoda, które nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem lub stanowią jedynie wydruki komputerowe. Podniosła zarzut braku legitymacji procesowej czynnej powoda. Pozwana podniosła, iż nie zawierała jakichkolwiek umów z powodem, a powód nie wykazał także swojego następstwa prawnego. Podniosła rażące naruszenie interesów konsumenta poprzez naliczenie dodatkowych opłat w postaci prowizji. Pozwana zakwestionowała również umowę przelewu wierzytelności, jak również załącznik nr 1. Zdaniem pozwanej częściowy wykaz wierzytelności przedstawiony przez powoda nie pozwala zweryfikować czy wierzytelność przysługująca pierwotnemu wierzycielowi została w istocie nabyta. Pozwana nie otrzymała również żadnego zawiadomienia o cesji wierzytelności. Podniosła również, iż nie wniosła o jakąkolwiek kwotę, a rzekomo wnioskowana kwota nie została przekazana na konto pozwanej. W takiej sytuacji nie można zatem mówić o skutecznym zawarciu umowy pożyczki.

(sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 33 – 36v)

Pismem z dnia 9 lipca 2020 roku powód podtrzymał powództwo w całości. Wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(pismo powoda – k. 49-51)

Pismem z dnia 6 sierpnia 2020 roku pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie podnosząc, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Pozwana podtrzymała zarzuty dotyczące indywidualnego niezgodnienia z pozwaną postanowień umownych, w tym postanowień zastrzegających kwestionowane opłaty.

(pismo pozwanej – k. 61 – 62)

Na ostatnim terminie rozprawy nikt się nie stawił – strony zostały o terminie powiadomione.

(protokół rozprawy – k. 68)

### **Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:**

(...) Spółka z o.o. prowadziła działalność gospodarczą, udzielając osobom fizycznym pożyczek, które można było uzyskać, wykorzystując wyłącznie środki komunikacji elektronicznej. Warunkiem koniecznym do składania wniosków o udzielenie pożyczek było uprzednie zarejestrowanie się klienta w systemie teleinformatycznym pożyczkodawcy. Proces rejestracji kończył się przelewem opłaty rejestracyjnej.

(bezsporne)

W dniu 3 października 2018 r. pozwana zarejestrowała się w systemie informatycznym (...) sp. z o.o. i tego samego dnia przelała na konto (...) sp. z o.o. kwotę 0,01 zł tytułem „potwierdzam i akceptuję umowę ramową pożyczki (...) sp. z o.o. nr 170b25352e6”.

(poświadczony za zgodność z oryginałem wydruk umowy – k. 7-9, formularza rejestracyjnego – k. 21, potwierdzenie przelewu – k. 22)

W dniu 29 listopada 2018 r. pozwana zawarła z (...) sp. z o.o. umowę pożyczki nr (...). Całkowita kwota pożyczki wyniosła 1000 złotych, prowizja 271 złotych, a całkowita kwota do spłaty wyniosła 1271 zł. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 29 grudnia 2018 roku. Pożyczkodawca nie naliczał odsetek umownych od kwoty udzielonej pożyczki. Miesięczna i roczna stopa oprocentowania wynosiła 0 %. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, naliczane były odsetki za opóźnienie

w wysokości maksymalnej zgodnie z art. 481 § 2<sup>1</sup> k.c. W dniu 29 listopada 2018 r. pożyczkodawca przełał na konto bankowe pozwanej kwotę 1000 zł tytułem „pożyczka nr (...)” i numerem PESEL pozwanej - pożyczkobiorecy.

(poświadczony za zgodność wydruk umowy – k. 14, formularza informacyjnego – k. 12 – 13, potwierdzenie dokonania na rzecz pozwanej przelewu w wysokości 1000 złotych – k. 15)

W dniu 8 lutego 2019 r. pożyczkodawca sporządził pismo wzywające pozwaną do spłaty zadłużenia w kwocie 1290,99 zł.

(poświadczony za zgodność wydruk ostatecznego przesądowego wezwania do zapłaty – k. 16)

W dniu 28 maja 2019 roku została zawarta pomiędzy (...) Spółką z o.o. a (...) PL (...) z o.o. umowa sprzedaży wierzytelności, na mocy której pożyczkodawca przeniósł na powoda wierzytelność względem pozwanej. W załączniku do umowy wskazano, iż zadłużenie pozwanej wynosi 1344,13 zł, w tym 1000 zł należności głównej, 271 zł prowizji i 73,13 zł odsetek z tytułu opóźnienia w spłacie.

(poświadczona za zgodność kopia umowy sprzedaży wierzytelności – k. 17 – 19, Załącznika nr 1 do umowy – k. 20)

Przedmiotowy stan faktyczny został ustalony na podstawie zebranego materiału dowodowego, który Sąd uznał za wiarygodny. Umowa pomiędzy pozwaną, a B.

sp. z o.o. została zawarta za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Warunkiem zawarcia umowy była uprzednia rejestracja i utworzenie przez pożyczkobiorecę konta klienta na platformie pożyczkowej. Powód udowodnił spełnienie warunków zawarcia umowy

za pomocą poświadczonych za zgodność z oryginałem wydruków stosownych dokumentów jak i potwierdzeń przelewów. Powód złożył potwierdzenie przelewu kwoty 0,01 zł z rachunku bankowego należącego do pozwanej na konto pożyczkodawcy tytułem akceptacji warunków umowy pożyczki. Do akt sprawy została również załączona kopia potwierdzenia przelewu kwoty 1000 złotych na rachunek M. B. tytułem pożyczki nr (...). Potwierdzenia te nie wymagały podpisów ani stempla bankowego, gdyż stanowiły wydruki

z rachunku bankowego. Sąd nie znalazł zatem podstaw do zakwestionowania wiarygodności przedmiotowych dokumentów. Całokształt zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego przemawiał zatem za uwzględnieniem żądania powoda.

### **Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości jako uzasadnione.

Stosownie do art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Powód swoje roszczenia wywodził z zawartej przez pozwaną i poprzednika prawnego powoda (...) sp. z o.o. za pomocą środków porozumiewania się na odległość umowy pożyczki nr (...). Warunkiem zawarcia przez pozwaną umowy pożyczki było uprzednie złożenie wniosku o udzielenie pożyczki. Pierwotny wierzyciel dokonywał przelewu wierzytelności dopiero po dokonaniu weryfikacji przez wierzyciela pierwotnego i zawarciu umowy. Zatem aby otrzymać wnioskowaną kwotę, pozwana musiała przejść kilka etapów, począwszy od dokonania rejestracji poprzez weryfikację aż po przelew pożyczki. Powód, stosownie do art. 6 k.c., udowodnił istnienie jak i wysokość dochodzonej należności. Umowa została zawarta na odległość, wobec czego nie zawiera podpisów stron, jednakże niewątpliwie powód przełał na konto pozwanej kwotę pożyczki, a pozwana uprzednio zarejestrowała się w systemie informatycznym pożyczkodawcy, na potwierdzenie czego przełała na jego rzecz kwotę 0,01 zł ze swojego rachunku bankowego tytułem akceptacji warunków ramowej umowy pożyczki. Sąd nie miał również wątpliwości, iż

pozwana, na podstawie uprzednio zawartej ramowej umowy pożyczki, wnioskuje o udzielenie pożyczki w kwocie 1000 zł,

co wynika z potwierdzenia zawarcia umowy jak i przelania na konto pozwanej wnioskowanej kwoty pożyczki.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej, iż umowa pożyczki winna być zawarta w formie pisemnej, należy wskazać, iż, stosownie do art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Forma pisemna została zatem zastrzeżona

dla celów dowodowych, co oznacza, iż nie wymaga dla swojej ważności zachowania formy pisemnej. Ustawa o kredycie konsumenckim przewiduje przy tym możliwość zawarcia umowy kredytu na odległość (art. 15 ust. 1). Zgodnie z art. 5 pkt 13 ww. ustawy, umowa

o kredyt konsumencki zawierana na odległość oznacza umowę o kredyt konsumencki zawieraną z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, o której mowa w ustawie z dnia 2 marca 2000 r.

o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2012 r. poz. 1225). Zgodnie zaś z art. 2 pkt 1 ustawy

o prawach konsumenta, umowa zawarta na odległość oznacza umowę zawartą

z konsumentem w ramach zorganizowanego systemu zawierania umów na odległość,

bez jednoczesnej fizycznej obecności stron, z wyłącznym wykorzystaniem jednego

lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy łącznie. Tym samym umowa o kredyt konsumencki może być również zawarta

za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Wbrew twierdzeniom pozwanej, powód wykazał również legitymację procesową czynną poprzez złożenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii cesji wierzytelności wraz z Załącznikiem nr 1 do umowy. Załącznik ten, wbrew twierdzeniom pozwanej, zawiera podpisy stron umowy jak i pieczętkę kancelarii notarialnej oraz został poświadczony

za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda. Wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności pozwalał na zidentyfikowanie wierzytelności zarówno poprzez numer umowy pożyczki, kwotę pożyczki oraz poprzez wskazanie danych (imię, nazwisko), numer klienta oraz numer PESEL klienta. Pozwana zarzuciła, że nie została poinformowana

o cesji wierzytelności, jednakże dla skuteczności umowy przelewu wierzytelności nie jest wymagane doręczenie zawiadomienia o przelewie dłużnikowi. Wierzyciel może bowiem bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (art. 509 § 1 k.c.). Zawiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności ma dla niego jedynie ten skutek, iż w przypadku braku powiadomienia o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy (art. 512 k.c.).

Pozwana ostatecznie zarzuciła również stosowanie przez powoda niedozwolonych klauzul umownych.

Rozpoznając niniejszą sprawę należało mieć na uwadze regulacje zawarte w ustawie z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1528 ze zm.), która stanowi w art. 3 ust. 2 pkt 1, iż kredytem konsumenckim w rozumieniu tej ustawy jest m.in. umowa pożyczki. Ustawa o kredycie konsumenckim określa uprawnienia konsumentów związane z zawieraniem umowy o kredyt konsumencki i wdraża dyrektywę 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki i uchylającą dyrektywę Rady 87/102/EWG. W dniu 11 marca 2016 r. weszły

w życie niektóre przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze

nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (zmieniające m.in. ustawę o kredycie konsumenckim), które wprowadziły rozwiązania mające wzmocnić ochronę osób fizycznych

w obszarze kredytów konsumenckich udzielanych przez banki i instytucje pożyczkowe. Ustawa wprowadziła limity kosztów kredytów, którymi mogą zostać obciążeni konsumenci

i ogranicza koszty (z wyłączeniem odsetek), które ponosi konsument w związku z umową

o kredyt konsumencki i obejmuje m.in. prowizje, opłaty, koszty usług dodatkowych.

Zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

$$(\dots) \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%),$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

(...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

Jednocześnie, zgodnie z ust. 2 cytowanego przepisu, pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu.

Koszty pozaodsetkowe kredytu nie mogą zatem przekroczyć sumy dwóch składników: 25% kredytu (część stała) oraz 30% wartości kredytu w skali roku (część zmienna zależna od czasu trwania umowy).

Umowa została zawarta po wejściu w życie cytowanej nowelizacji, zatem mają do niej zastosowanie przywołane przepisy.

Zgodnie z art. 385<sup>1</sup> § 1, 2 i 3 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta (tzw. niedozwolone postanowienia umowne), lecz nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, przy czym jeżeli postanowienie takie zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie, a nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Klauzulą niedozwoloną jest więc postanowienie umowy zawartej z konsumentem (lub wzorca umownego), które spełnia łącznie przesłanki określone w przepisie art. 385<sup>1</sup> k.c., tj.:

1. nie jest postanowieniem uzgodnionym indywidualnie;
2. nie jest postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron;
3. kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza jego interesy.

W piśmiennictwie oraz judykaturze dominuje pogląd, że klauzula dobrych obyczajów, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem. Nie można abstrahować od ich treściowego i funkcjonalnego podobieństwa do zasad współżycia społecznego, ale nie należy utożsamiać tych pojęć, bowiem zabieg taki stwarza więcej problemów interpretacyjnych, niż rozwiązuje. Stąd sprzeczność postanowień umowy z dobrymi obyczajami nie musi oznaczać nieważności umowy (art. 58 § 2 k.c.).

W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak np.: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność

oraz fachowość. To właśnie im winny odpowiadać zachowania stron stosunku, także w fazie przedumownej. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta nie pozwalając na realizację owych wartości są uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki pomiędzy partnerami umowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, LEX nr 179741.).

Dla uznania klauzuli za klauzulę niedozwoloną, poza kształtowaniem obowiązków i praw konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, musi ona rażąco naruszać jego interesy. Oznacza to, że nie jest wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest również stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta). Przyjmuje się, że postanowienia umowy rażąco naruszają interes konsumenta, jeśli poważnie, znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron umowy. Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza zatem nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, zaś ocena stopnia naruszenia powinna być dokonywana z uwzględnieniem kryteriów przedmiotowych (zatem dotyczących wielkości świadczeń), jak i podmiotowych

(np. profesjonalista-lider w branży, konsument-senior). Zwraca się także szczególną uwagę na niedopuszczalność poprzestania na ocenie formalnej (np. wielkości świadczeń), ponieważ dla ustalenia rzeczywistej dysproporcji praw i obowiązków należy dokonać jej materialnej oceny w odniesieniu do strony stosunku (por. M. Bednarek (w:) System prawa prywatnego, t. 5, s. 769; K. Kohutek, Kontrola treści ogólnych warunków umów bankowych na tle nowelizacji kodeksu cywilnego w dziedzinie ochrony konsumenta, Pr. Bank. z 2000 r., nr 12, s. 32–33).

Należy mieć jednakże również na uwadze, iż sam ustawodawca na gruncie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim przewidział możliwość obciążenia konsumenta kosztami związanymi z udzieleniem pożyczki, wskazując w art. 5 pkt 6 ustawy, że na całkowity koszt kredytu składają się wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku

z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy, a także koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach.

W niniejszej sprawie całkowita kwota pożyczki wyniosła 1000 zł, a ponadto pożyczkodawca doliczył prowizję w kwocie 271 zł. (...) sp. z o.o. nie naliczała natomiast odsetek umownych od kwoty pożyczki. Całkowity koszt pożyczki nie przekraczał zatem wartości maksymalnej określonej w ustawie o kredycie konsumenckim jak i nie naruszał interesów konsumenta, a na pewno nie w sposób rażący. Sąd nie znalazł zatem podstaw do uznania, iż umowa pożyczki zawierała niedozwolone klauzule umowne.

Mając powyższe na względzie, wobec udowodnienia zarówno istnienia, jak również wysokości dochodzonego roszczenia, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

Na podstawie art. 481 k.c., Sąd zasądził od pozwanej jako od strony przegrywającej postępowanie na rzecz powoda odsetki umowne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie przewidzianych umową, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia 1 stycznia 2019 roku, tj. od upływu spłaty pożyczki do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Na zasądzoną kwotę 317 złotych złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości

270 złotych na podstawie § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018, poz. 265), opłata sądowa w wysokości 30 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.